

श्री.जयदिप डाकरे सर

श्री.प्रविण डाकरे सर

Subscribe

Subscribe

१६.

स्वच्छतेचा प्रकाश

मुले म्हणाली, “बरोबर आहे. माझं घर-अंगण म्हटलं, की ते मी स्वच्छ ठेवतो. रस्ता मात्र आपला, म्हणून त्याच्यावर आपण घरातील घाण टाकतो.”

मी सांगितले, “माणसाचं मन जसजसं मोठं होतं तसतसं ‘माझी’ ही कल्पनाही विस्तारत जाते. ‘हे विश्वचि माझे घर’ असं म्हणण्याइतकं संतांचं मन मोठं होतं आणि त्यामुळे सगळीकडे जीवन स्वच्छ, निर्मळ व्हावं म्हणून त्यांनी प्रयत्न केले. महात्मा गांधी, विनोबा भावे, सेनापती बापट, सानेगुरुजी व संत गाडगेमहाराज हातात झाडू घेत व इतरांनाही घ्यायला शिकवत.”

मी मुलांना प्रश्न केला, “तुम्ही कोणी कधी रेल्वेनं प्रवास केला आहे का?” बन्याच मुलांनी हात वर केले. तेव्हा मी विचारले, “खिडकीजवळ काय लिहिलेलं असतं?” एक मुलगा म्हणाला, “येथे थुंकू नका, असं लिहिलेलं असतं.”

वाचा व प्रश्न बनवा.

ऑनलाईन टेस्ट

सहमूळ संख्या

- दादा : 12 व 18 या संख्यांचे सगळे विभाजक सांगा.
- अंजू : मी 12 चे विभाजक सांगते : 1, 2, 3, 4, 6, 12.
- मंजू : मी 18 चे विभाजक सांगते : 1, 2, 3, 6, 9, 18.
- दादा : आता 12 व 18 या दोन संख्यांचे सामाईक विभाजक शोधा.
- अंजू : सामाईक म्हणजे काय ?
- दादा : 1, 2, 3, 6 हे विभाजक दोन्ही गटांत आहेत, म्हणजे 1, 2, 3, 6 हे 12 व 18 यांचे सामाईक विभाजक आहेत. आता 10 आणि 21 यांचे विभाजक सांगा.
- संजू : 10 चे विभाजक : 1, 2, 5, 10
- मंजू : 21 चे विभाजक : 1, 3, 7, 21
- दादा : विभाजकांच्या या दोन गटांत कोणते विभाजक सामाईक आहेत ?
- संजू : फक्त 1 हा एकच विभाजक सामाईक आहे.
- दादा : फक्त 1 हा एकच विभाजक सामाईक असणाऱ्या दोन संख्याना सहमूळ संख्या म्हणतात, म्हणून 10 व 21 या सहमूळ संख्या आहेत. 12 व 18 यांचे सामाईक विभाजक 1, 2, 3, 6; म्हणजे एकापेक्षा जास्त आहेत. म्हणून 12 व 18 या सहमूळ संख्या नाहीत.
- आता 8 आणि 10 या संख्या सहमूळ आहेत का ते बघा बरं.
- मंजू : 8 चे विभाजक 1, 2, 4, 8 आणि 10 चे विभाजक 1, 2, 5, 10 या दोन संख्यांचे 1 आणि 2 हे दोन विभाजक सामाईक आहेत, म्हणून 8 आणि 10 या सहमूळ संख्या नाहीत.

8. विभाज्य आणि विभाजक

या घटकावटील टेस्ट सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

Std – Fifth Sub – Maths (Semi)

 Co-prime numbers

- Dada : Tell me all the factors of 12 and 18.
- Anju : I'll tell the factors of 12: 1, 2, 3, 4, 6, 12.
- Manju : I'll give the factors of 18: 1, 2, 3, 6, 9, 18.
- Dada : Now find the common factors of 12 and 18.
- Anju : Common factors ?
- Dada : 1, 2, 3 and 6 are in both groups, which means that they are common factors. Now tell me the factors of 10 and 21.
- Sanju : Factors of 10 : 1, 2, 5, 10.
- Manju : Factors of 21: 1, 3, 7, 21.
- Dada : Which of the factors in these two groups are common?
- Sanju : 1 is the only common factor.
- Dada : Numbers which have only 1 as a common factor are called **co-prime numbers**, so 10 and 21 are co-prime numbers. The common factors of 12 and 18 are 1, 2, 3 and 6; which means that the common factors are more than one. Therefore, 12 and 18 are not co-prime numbers. Now tell me whether 8 and 10 are co-prime numbers.
- Manju : The factors of 8 are 1, 2, 4 and 8 and the factors of 10 are 1, 2, 5 and 10. These numbers have two factors, 1 and 2, in common, so 8 and 10 are not co-prime numbers.

8. Multiples and Factors

Read and solve.

**Shapes
and
Maps**

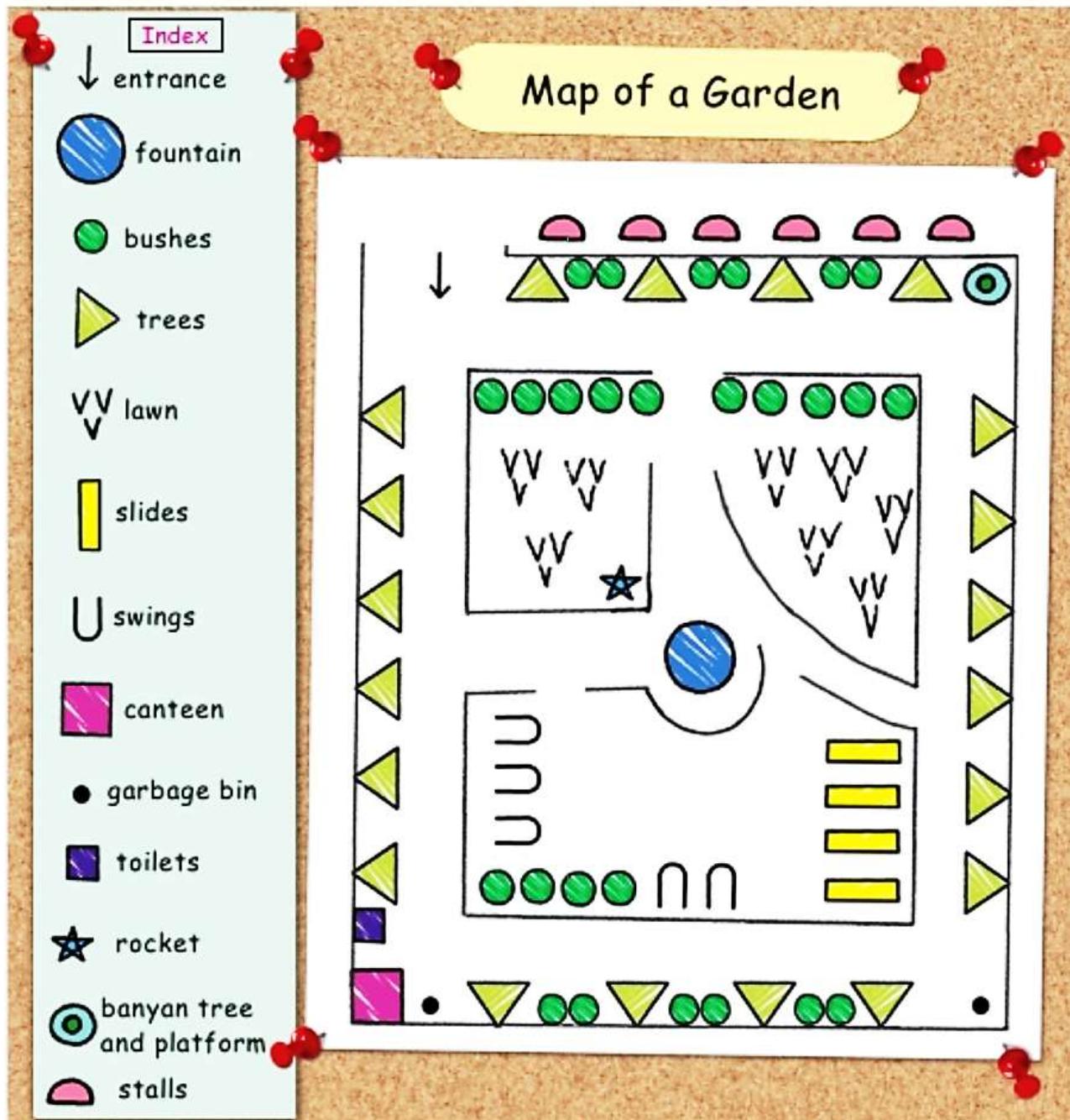
1. Name the following shapes. खालील आकारांची नावे सांगा.

08

arrow point square rectangle triangle circle star line

2. Read the following map. या नकाशाचे वाचन करा.

08

understand and Solve.

१५. संदेशवहन व प्रसार माध्यमे

सांगा पाहू !

- (१) आपण दूरदर्शन संचावर अनेक वाहिन्यांचे कार्यक्रम पाहतो. ते कोटून येतात?

- (२) मोबाइलवरून आपण इतरांशी बोलतो. आपले संभाषण दुसऱ्या व्यक्तीशी मोबाइलवरून कसे होत असेल?

पहिल्या पाठात आपण अवकाश प्रक्षेपण व कृत्रिम उपग्रह यांबद्दल जाणून घेतले आहे. आधुनिक पद्धतीने करायच्या संदेशवहनासाठी कृत्रिम उपग्रहांचा उपयोग केला जातो. हे संदेश अत्यंत कमी वेळात एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणापर्यंत पोहचतात. उदा.,
(१) जगातील कोणत्याही भागात होणाऱ्या कार्यक्रमाचे थेट प्रक्षेपण आपण दूरदर्शन संचावर पाहू शकतो. जसे फुटबॉल, क्रिकेटचे सामने इत्यादी. (२) मोबाइल द्वारे आपण परदेशातील व्यक्तीशी थेट बोलू शकतो.
(३) राष्ट्रपती व पंतप्रधान रेडिओवरून सर्व देशवासीयांसाठी एकाच वेळी भाषण/संदेश देऊ शकतात.

अनिवार्याच्या साहाय्याने प्रक्षेपण करून कृत्रिम उपग्रह अवकाशात सोडले जातात. त्यांचा उपयोग संदेशवहनासाठी करतात.

माहीत आहे का तुम्हांला ?

भारतात संदेशवहनासाठी कृत्रिम उपग्रहांचा अवलंब केला जातो. हे उपग्रह इनसॅट (INSAT - Indian National Satellite) या नावाने ओळखले जातात.

स्वाध्याय सोडवा.

ऑनलाईन टेस्ट

६. अशमयुग : दगडाची हत्यारे

सराव

मध्याशमयुग : मध्याशमयुगातील बुद्धिमान मानवाचे पाऊल आणखी पुढे पडले. त्याने कुत्रा माणसाळवला. मध्याशमयुगामध्ये हवामान आणि पर्यावरणातील बदलांमुळे मानवाची जीवनपद्धती बदलू लागली होती. बुद्धिमान मानव शिकारीबरोबरच पशुपालन आणि नैसर्गिकरीत्या उगवलेल्या धान्याची कापणीही करू लागले होते. त्यामुळे ते वर्षातील काही काळ एके ठिकाणी वस्ती करून राहत होते. त्यांच्या आहारात विविध वनस्पतींचा समावेशाही झाला होता. या काळात शेळी, मेंढी या प्राण्यांना माणसाळवण्याची सुरुवात झाली. या सगळ्याचा विचार करता मध्याशमयुगातील बुद्धिमान मानवाला शिकार, मासेमारी, कापणी, तोडणी अशा अनेक प्रकारच्या कामांसाठी विविध प्रकारच्या, वजनाने हलक्या आणि दीर्घकाळ टिकतील अशा हत्यारांची आवश्यकता होती. लाकडाला किंवा हाडाला खाच करून त्यात तो नखाएवढी छोटी पाती ओळीने घटू बसवत असे. अशा तन्हेने तो सुरी, विळा यांसारखी अवजारे बनवत असे.

ऑनलाईन टेस्ट

प्रश्न तयार करा. टेस्ट सोडवा.

जुड़ें हम

- अध्यापन संकेत : पृष्ठ ३३ और ३४ पर दी गई संपूर्ण पाठ्यसामग्री का उद्देश्य संयुक्ताक्षरों की पहचान करवाकर वाचन और लेखन कराना है। वर्णों को संयुक्त बनाने के लिए रूप के आधार पर इन्हें तीन भागों तथा 'र' को तीन प्रकारों (८, १, २) में बाँटा गया है। इन्हें अलग-अलग दिया गया है। शिरोरेखा के नीचे र पूरा होता है।
- (१) सर्वप्रथम पाठ में आए चित्र के शब्द सुनाकर दोहरवाएँ। मोटे अक्षर के संयुक्ताक्षर को श्यामपट्ट पर लिखकर समझाएँ। सभी संयुक्ताक्षर की पहचान होने तक अभ्यास करवाएँ।
- (२) पाठ्यांश पढ़वाकर संयुक्ताक्षरों को रेखांकित करने के लिए कहें। तत्पश्चात विद्यार्थियों से संपूर्ण पाठ्यांश का अनुलेखन करने के लिए कहें। देखें कि विद्यार्थी विरामचिह्नों सहित शुद्ध लेखन करते हैं। विरामचिह्नों-पूर्णविराम, प्रश्नचिह्न, अल्पविराम, विस्मयादिबोधक और अर्धविराम को समझाकर इनके उचित प्रयोग पर बल दें।
- (३) चित्र दिखाकर और दिए गए शब्दों का प्रयोग कराके एक-एक वाक्य लिखवाएँ।
- (४) संयुक्ताक्षर का अभ्यास होने के पश्चात इन पाठ्यांशों का श्रुतलेखन करवाएँ। विरामचिह्नों सहित शुद्ध लेखन पर ध्यान दें।

पढो और समझो।

माझा ऑनलाईन अभ्यास - संग्रह चाचणी

इयत्ता पाचवी - मराठी

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

ऑनलाईन टेस्ट अपडेट होत आहेत.

[14. राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज](#)[Click Here](#)[15. आपल्या समस्या - आपले उपाय](#)[Click Here](#)[16. स्वच्छतेचा प्रकाश](#)[Click Here](#)

इयत्ता पाचवी - गणित

महिना - नोव्हेंबर ते डिसेंबर

[विभाज्य आणि विभाजक - भाग १](#)[Click Here](#)[विभाज्य आणि विभाजक - भाग २](#)[Click Here](#)[दशांश अपूर्णक](#)[लवकरच](#)

इयत्ता पाचवी - परिसर अभ्यास - 1

महिना - नोंद्वेष्ट ते डिसेंबर

14. वाहतूक

[Click Here](#)

15. संदेशवहन व प्रसारमाध्यमे

[Click Here](#)

16. पाणी

[Click Here](#)

इयत्ता पाचवी - परिसर अभ्यास - 2

महिना - नोंद्वेष्ट ते डिसेंबर

6. अथमयुग-दगडाची हत्यारे

[Click Here](#)

इतर टेस्ट लवकरच अपडेट होतील.